

20.12.2007

Dnro 2307/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Kristian Holman

AMPUMA-ASELUVAN KÄSITTELY POLIISIVIRANOMAISESSA

1

KANTELU

Kantelija arvosteli 16.7.2007 päivätyssä kirjeessään Espoon kihlakunnan poliisiviranomaisten menettelyä poikansa A:n ampuma-aselupahakemuksen käsittelyssä.

Kantelija kertoi jättäneensä kahden poikansa nimissä tehdyt ampuma-aseiden ostolupahakemukset Espoon kihlakunnan poliisilaitoksen Kirkkonummen palvelutoimistoon kesä-heinäkuun vaihteessa 2007. Hakemuksen jättämisen yhteydessä oli esitetty pyydetyt selvitykset metsästyskorttien olemassaolosta. A:n osalta selvityksenä metsästyskortin olemassaolosta oli esitetty erehdyksessä liikaa maksetun riistanhoitomaksun palauttamista koskeva kirje maa- ja metsätalousministeriölle, jonka perusteella kantelijan näkemyksen mukaan oli selvää, että A:lla oli metsästyskortti. Toinen kantelijan pojista oli saanut ampuma-aseen ostoluvan viipymättä postitse, mutta A:n hakemusasian käsittelystä ei ollut saatu tietoa.

Kantelijan tiedusteltua 16.7.2007 Kirkkonummen palvelutoimistosta A:n hakemuksen käsittelyn viivästymisen syytä oli ilmennyt, että hakemus "makasi kanslian laatikossa varustettuna keltaisella liimalapulla (metsästyskortti esitettävä)". Kantelijalle oli ilmoitettu palvelutoimiston kansliasta, ettei heillä ole aikaa lähetellä mitään pyyntöjä, vaan hakijan on oma-aloitteisesti kyseltävä hakemuksensa perään.

Kantelija katsoo, etteivät A:n hakemusasiaa käsitelleet viranomaiset olleet toimineet asianmukaisesti ja pyytää oikeusasiamiestä tutkimaan asiaa.

3

RATKAISU

Katson, että A:n ampuma-aselupahakemusta ei käsitelty hallintolain edellyttämällä tavalla. Tämä merkitsee myös sitä, että A:n perusoikeus oikeusturvaan ja hyvään hallintoon on jäänyt toteutumatta.

4

PERUSTELUT

4.1

Sovellettavat oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä. Vuoden 2004 alusta voimaan tullut hallintolaki sisältää viranomaisille nimenomaisen velvoitteen käsitellä asiat ilman aiheutonta viivytystä (23 §).

Hallintolain 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 22 §:n 1 momentin mukaan jos viranomaiselle toimitettu asiakirja on puutteellinen, viranomaisen on kehotettava lähettäjää määräajassa täydentämään asiakirjaa, jollei se ole tarpeetonta asian ratkaisemiseksi. Asiakirjan lähettäjälle on ilmoitettava, miten asiakirjaa on täydennettävä.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

4.2

Selvitysten sisältöä

Kantelun johdosta saadusta Kirkkonummen palvelutoimiston toimistosihteerin selvityksestä käy ilmi, että ennen hankkimisluvan myöntämistä (metsästysharrastukseen) hakijan tulee esittää metsästyskortti. A:n hakemuksessa ei ollut metsästyskorttia vaan kopio kirjeestä valtioneuvostolle. A:n hakemuksessa oli ollut puhelinnumero, johon oli yritetty yhden kerran soittaa, jotta tämä esittäisi lisäselvityksenä metsästyskorttinsa. Yhteydenottoyritys oli ollut tulokseton eikä niitä kiireiden vuoksi ollut enempää kuin yksi.

Kirkkonummen palvelutoimiston päällikkö, ylikomisario toteaa selvityksessään, että kulunut kesä oli ollut palvelutoimistossa kiireinen ja kanslian henkilökunta oli ollut kovan työpaineen alla. Tästä syystä hän ei pidä mahdollisena, että A:lle olisi hänen kantelussaan kuvailemallaan tavalla todettu, "ettei heillä ole aikaa lähettää mitään pyyntöjä vaan hakijan on oma-aloitteisesti kyseltävä hakemuksensa perään".

Espoon kihlakunnan poliisipäällikkö on lausunnossaan todennut mm., että lupakanslian työtehtävät kuluneen kesän aikana ruuhkautuivat erityisesti uuden passijärjestelmän käyttöönoton takia ja kiireisinä aikoina asiakaspalvelua ei ole aina voitu hoitaa asiakkaan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Tässä tapauksessa kysymys oli ollut yksittäisestä valitettavasta tapauksesta. Espoon kihlakunnan poliisilaitos on kantelun johdosta kiinnittänyt osaltaan Kirkkonummen palvelutoimiston huomiota asianmukaiseen palveluun kaikissa olosuhteissa.

Etelä-Suomen lääninhallituksen poliisiosasto on lausunnossaan katsonut, että Espoon kihlakunnan poliisilaitoksella ei tässä asiassa ollut menetelty hallintolain 22 §:n edellyttämin tavoin ja ettei lupakanslian kiireisiin tai muihinkaan kiireisiin tai muihin syihin vedoten ole mahdollista ohittaa hallintolain 22 §:ssä viranomaiselle säädettyä velvollisuutta kehottaa hakijaa täydentämään puutteellista asiakirjaa. Hallintolain mukaisena ei liioin voida pitää sellaista menettelyä, että viranomaisen siirtää hakijan velvollisuudeksi ottaa itse selvää siitä, vaatiiko hakemusasiakirja täydentämistä. Tällainen menettely on lääninhallituksen poliisiosaston näkemyksen mukaan myös hallintolain 7 §:ssä säännellyn hallinnon palveluperiaatteen ja palvelun asianmukaisuuden vastaista.

4.3

Arviointi

Näkemykseni mukaan pääasiallisena syynä A:n hakemuksen käsittelyajan pitkittymiseen on ollut se, että viranomaisessa jäätiin odottamaan, että hakija toimittaisi hakemuksen liitteeksi edellytetyn metsästyskortin. Hakijalla ei ollut kuitenkaan tietoa, että häneltä tällaista lisäselvitystä odotettiin ennen asian ratkaisemista. Hakijaa oli pyritty kerran tavoittamaan tuloksetta ja sen jälkeen asia oli laitettu "kanslian laatikkoon keltaisella liimalapulla".

Käsitykseni mukaan viranomaisen olisi kuitenkin tullut pyytää hakijaa täydentämään hakemustaan sanotulla lisäselvityksellä ja tässä tarkoituksessa pyrkiä nyt ilmennyttä aktiivisemmin tavoittamaan häntä. Nyt viranomaisen siirsi hakemuksen odottamaan mahdollista lisäselvitystä. Odotus kesti lopulta hieman yli kaksi viikkoa, kunnes kantelija oma-aloitteisesti oli yhteydessä viranomaiseen tiedustellakseen poikansa hakemusasian käsittelyn viivästymisen syytä. Mikäli kantelija ei näin olisi tehnyt, viivästys olisi todennäköisesti jatkunut pitempään.

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisella on asian selvittämisvelvollisuus eikä asianosaiselle voi asian vireilletulon jälkeen säilyttää velvollisuutta itse selvittää, mitä lisäselvitystä hakemuksen ratkaiseminen tulisi edellyttämään asianosaiselta; tämä selvittämistehtävä kuuluu viranomaiselle. Hallintolain 22 §:n edellyttämin tavoin asianosaiselle tulee viranomaisen toimesta ilmoittaa, mitä selvitystä hänen puutteelliseksi katsottu hakemuksensa edellyttää sen käsittelemiseksi. Näin ei tässä tapauksessa ollut tapahtunut. Käsitykseni mukaan se, että viranomaisessa jäätiin odottamaan hakemukseen lisäselvitystä, aiheutti aiheetonta viivytystä A:n hakemuksen ratkaisemiseen. Oikeudenmenetystä viivästys ei kuitenkaan nähdäkseni hänelle aiheuttanut.

Espoon kihlakunnan poliisilaitos on selvityksissään tuonut esiin Kirkkonummen palvelutoimiston ruuhkautuneen työtilanteen lupakansliassa kuluneen kesän aikana. Tästä syystä katson, ettei edellä esittämäni arvostelua voida kohdistaa yksin hakemusasiaa käsitelleeseen virkamieheen, vaan hakemusasian käsittelyssä ilmenneet ongelmat ovat ilmeisimminkin liittyneet tapahtuma-aikana olleeseen vaikeaan työtilanteeseen. Katson kuitenkin tässä yhteydessä aiheelliseksi korostaa, että viranomaisen on hallintolain 7 §:n mukaan pyrittävä järjestämään asiointi viranomaisessa siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita. Pidän myös perusteltuna, että Espoon kihlakunnan poliisilaitoksen johdon toimesta on jo poliisipäällikön lausunnosta

ilmenevin tavoin kiinnitetty huomiota tapahtuneeseen ja korostettu palvelun asianmukaisuuden vaatimusta kaikissa olosuhteissa.

5

TOIMENPITEET

Saatan edellä esittämäni käsityksen Espoon kihlakunnan poliisilaitoksen Kirkkonummen palvelutoimiston menettelyn lainvastaisuudesta sen tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän Espoon kihlakunnan poliisipäällikölle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni tiedoksi myös Etelä-Suomen lääninhallituksen poliisiosastolle.

Muihin toimenpiteisiin kantelu ei anna aihetta.